

Presteforeningen

- Avsender: Presteforeningen
- Høringsinstans: Fagforeninger og arbeidsgiverorganisasjoner
- Ønsker å ta stilling til høringen: **JA**

Avgitte svar

Lovens formål og medlemskapsspørsmål

1. Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn

jf. kap. [6](#), [8](#), [18](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

2. Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Jamfør grunnloven § 16.

3. Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn"

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☒ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

4. Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves

jf. [kap. 18](#) og §§ [2](#) og [3](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Presteforeningen mener at det er rimelig at staten enten gjennom lov eller forskrift krever at det å melde barn inn i et tros- og livssynssamfunn er en aktiv handling fra foreldre med foreldreansvar, slik at tros- og livssynssamfunn ikke kan lage interne regler der man blir født til medlemskap uten foreldrenes aktive innmelding av barnet. Samtidig mener Presteforeningen at trossamfunn må kunne få oversikt over tilhørende barn av medlemmer av trossamfunnet. De tilhørende skal ikke telles med i medlemsgrunnlaget for tilskudd, men foreldrene til tilhørende barn må kunne få informasjon og invitasjon til religiøs eller livssynsmessig opplæring i regi av tros- og livssynssamfunnet.

Registrering og tilskudd

5. Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Presteforeningen støtter at det innføres et antallskrav, men mener antallskravet synes noe høyt, særlig i kombinasjon med 15 års aldersgrense. Presteforeningen mener det ikke bør settes noen aldersgrense for tilskuddsberettigede medlemmer, og at medlemmer under 15 år også kan telle med ved tilskuddsberegningen, jf. svar på spørsmål 4 og 10.

6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig

☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

7. Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller

jf. [kap 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☒ Enig
☐ Uenig

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

8. Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett, jf. kap. 7 og 19 og §§ 3 og 4 og forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd.

jf. [kap. 7](#) og [19](#) og [§§ 3](#) og [4](#)
forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☒ Enig
☐ Uenig

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

9. Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke

jf. [kap. 13](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☒ Enig
☐ Uenig

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

10. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Presteforeningen mener det ikke bør settes noen aldersgrense for tilskuddsberettigede medlemmer, og at medlemmer under 15 år også kan telle med ved tilskuddsberegningen, jf. svar på spørsmål 4 og 5 og utdypende sluttkommentar.

11. Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

12. Tilskudd til investeringer av Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Presteforeningen mener ordningen bør være mer dynamisk, ved at kirker eldre enn 100 år omfattes av ordningen. Med en slik avgrensning av tilskuddet til andre tros- og livssynssamfunn, bør det etableres ordninger som kan gi støtte til bygg i andre tros- og livssynssamfunn sin eie som har kulturhistorisk verdi og betydning.

13. Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig

☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

14. Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

15. Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet

jf. [kap. 15](#) og [§ 6](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Presteforeningen støtter intensjonen i forslaget, men en slik bestemmelse vil være vanskelig å praktisere, og det vil ikke være mulig å unngå alle smutthull og muligheter for omgåelser. En uklarhet er om denne bestemmelsen vil kunne få innvirkning på norske tros- og livssynssamfunn som samarbeider med søstertrossamfunn eller andre partnere som får statlig støtte i aktuelle land. Se sluttkommentar om øvrige elementer i § 6.

16. Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☒ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☒ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Den norske kirke

18. Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven

jf. [kap. 8](#) og [§§ 8 – 16](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Gitt Den norske kirkes særstilling, og ordlyden i grunnlovens paragraf 16 er det naturlig at Den norske kirkes er særlig omtalt med et eget kapittel i en felles lov for alle tros- og livssynssamfunn. Samtidig er det en naturlig konsekvens at løsrivelsen mellom stat og kirke at lovreguleringen holdes på et nødvendig minimum. Det er avgjørende viktig at Den norske kirke får frihet til selv å organisere sin virksomhet slik at kirken mest mulig effektivt kan virkeliggjøre sitt oppdrag med de tildelte ressurser.

19. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse

jf. [kap. 8](#) og [§§ 10 og 11](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Det er viktig at den kirkelige organiseringskompetansen er lagt til ett nasjonalt, ansvarlig, representativt og demokratisk valgt organ som Kirkemøtet, jf. omtalen i dagens kirkelov § 24 av Kirkemøtet som «øverste representative organ i Den norske kirke», jf. utdypende sluttkommentar.

20. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg

jf. [kap. 8](#) og [§ 13](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

21. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven skal gjelde for kirken

jf. [kap. 8](#) og [§ 16](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

22. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent

jf. [kap. 10](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Presteforeningen mener muligheten for Kirkemøtet til å kunne fastsette medlemskontingent for kirkens medlemmer, ikke bør avskjæres. Dette bør følge av Den norske kirkes rettslige selvstendighet.

23. Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres

jf. [kap. 8](#) og [§ 9](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

24. Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre, eller b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke?

jf. [kap. 9](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre.
- ☒ b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke.

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
- ☐ Ikke viktig
- ☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Se avsluttende kommentarer for utdyping.

Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål

25. Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres, jf. kap. 19 og forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13.

jf. [kap. 19](#)

forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
- ☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
- ☐ Ikke viktig
- ☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

26. Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og -forvaltning skal videreføres som normalordning, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
- ☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
- ☒ Ikke viktig
- ☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Presteforeningens prinsipale standpunkt har vært at gravplassdrift og -forvaltning bør være et offentlig ansvar som bør ligge hos kommunen, men at utførelsen av gravplassdriften ved overenskomst skulle kunne overlates lokale kirkelige organer. Høringsnotatet redegjør for at dette kompliseres av reglementet for offentlige anskaffelser og av at mange gravplasser er i kirkelig eie. På denne bakgrunn finner Presteforeningen å kunne støtte forslaget om at gravplassdrift og -forvaltning fortsatt som normalordning ligger hos lokale kirkelige organer, men at ansvaret etter søknad kan overføres til

27. Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

28. Det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☒ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Kommentarer

Presteforeningen støtter i hovedsak forslaget til ny felles lov om tros- og livssynssamfunn. Ad spørsmål 10 Presteforeningen mener at en slik 15 års aldersgrense for tilskudd bidrar til en forståelse av tro og livssyn som noe de voksne holder på med. Gjennom å understøtte tros- og livssynssamfunn anerkjenner staten betydningen tros- og livssynssamfunn har for samfunnets borgere. Denne betydningen er like stor for barn og unge under 15 år, som for samfunnets voksne borgere, jf. barnekonvensjonen art 14, 27.1 og 30. Det er urimelig ikke å skulle gi tilskudd for medlemmer under 15 år når mange tros- og livssynssamfunn driver et positivt og viktig arbeid særlig ovenfor barn og unge. Ad spørsmål 15 – øvrige ledd i § 6 Presteforeningen deler vurderingen av at det er grunn til å presisere vilkåret om ikke å krenke «rett og moral» eller «rett og sømd». Presteforeningen mener at tros- og livssynssamfunn som en selvfølge skal følge norsk lov, men å lovfeste særlige krav knyttet til dette for tros- og livssynssamfunn kan oppleves stigmatiserende og mistenkeliggjørende. Et særlig problem er å avgrense hva som kan regnes som at et tros- og livssynssamfunn begår «alvorlige lovbrudd». Skal et tros- og livssynssamfunn kunne miste støtte når en representant for eller en lokal avdeling av et tros- og livssynssamfunn begår lovbrudd? Hva er handlinger begått av tros- og livssynssamfunnet? Ad spørsmål 19 Det er en naturlig videreføring av den skrittvis selvstendigjøringen av Den norske kirke at kirken gjennom et demokratisk og representativt organ får kompetanse til å organisere kirkens inndeling, kirkelige organer og valg til disse. Presteforeningen ser det som en naturlig utvikling at det er Den norske kirke, og ikke staten gjennom lov, som får myndighet til å organisere kirken. Presteforeningen vil påpeke at Kirkemøtet mange ganger har bekreftet at man ser på lokalmenigheten som kirkens grunnleggende enhet, og stedet der kirkens viktigste arbeid har skjedd. Det er derfor ingen grunn til å konstruere en konflikt mellom lokalmenighet og kirkemøtet. Men gitt at man selvsagt fortsatt ønsker en kirkeorganisasjon som henger sammen, og som er forpliktet til organisatorisk, liturgisk og læremessig enhet er det nødvendig at et nasjonalt organ, på vegne av hele kirken får myndighet til å organisere kirken utover de krav som framkommer av loven. Presteforeningen vil understreke betydningen av Kirkemøtets demokratiske legitimitet, og at kirkemøtet, i likhet med menighetsrådene, henter sin legitimitet gjennom medlemmenes stemme i valg. Ad spørsmål 24 Selv om det er momenter som taler for en fortsatt delt finansiering, vil Presteforeningen anbefale å gå for statliggjøring av finansieringen av Den norske kirke. Grunner som kunne tale for en fortsatt todelt finansiering er tilgangen til flere finansieringskilder, det gode forholdet mellom kirke og kommune på mange steder, og lokalsamfunnenes sterke tilknytning særlig til kirkebyggene. Når Presteforeningen likevel vil anbefale en statliggjøring av den offentlige finansieringen av Den norske kirke, er det ut fra følgende grunner: - Det er i dag betydelige forskjeller mellom kommunenes bidrag til Den norske kirke pr. medlem. En statlig finansiering vil gjøre det mulig for Den norske kirke å ha en mer rettferdig fordeling av midlene mellom menighetene, slik at kirkens medlemmer sikres en grunnleggende likhet i hva de får av tilbud fra sin kirke. - Det vil gjøre det betydelig lettere for Den norske kirke å ha en enhetlig og samordnet

styring av kirkens totale ressurser. - Det vil gjøre det lettere å organisere kirken hensiktsmessig, slik at minst mulig av ressursene brukes til administrasjon, og mest mulig brukes til å realisere Den norske kirkes oppdrag som landsdekkende folkekirke. - Det vil gjøre det mulig å etablere en helhetlig strategi for vedlikehold av kirkebyggene, og etablere fagmiljøer som alle landets kirkebygg kan dra nytte av. På tross av mange lokalsamfunns sterke tilknytning til kirkebyggene er det likevel i dagens ordning et betydelig etterslep i vedlikehold av kirkebyggene. - Statliggjøring av finansieringen vil ikke være til hinder for at Den norske kirke kan samarbeide med kommuner eller få ekstra finansiering av kommuner til prosjekter/områder der begge parter ser nytten av å samarbeide, f. eks. på områder som diakoni, ungdomstilbud, kulturtilbud o.l. - Lovforslaget legger opp til en statliggjøring av tilskuddet til de andre tros- og livssynssamfunnene. En statliggjøring av den offentlige finansieringen av Den norske kirke vil derfor være en prinsipiell likebehandling av Den norske kirke og de andre tros- og livssynssamfunnene. At Den norske kirke og de andre tros- og livssynssamfunnene har den samme offentlige finansieringskilden gjør det lettere å se til at statens støtte til andre tros- og livssynssamfunn er «på lik linje», jf. grunnloven § 16. - Statliggjøring av finansieringen behøver ikke å medføre endringer i kirkens nåværende organisering, og heller ikke endringer i ansettelsesforhold og arbeidsgiverlinjer, men det vil gjøre det mulig å på sikt etablere én arbeidsgiverlinje i Den norske kirke. Det vil gjøre det lettere å få klare ansvarslinjer for de ansattes arbeidsmiljø, og bedre ivareta stillingsvernet som følger av arbeidsmiljølovens krav om rett til annet passende arbeid ved framtidige omorganiseringer og fortrinnsrett ved nedbemanninger. Etablering av en nasjonal arbeidsgiverlinje vil ikke være til hinder for at Den norske kirke selv kan delegerer ansettelsesmyndighet og annen arbeidsgivermyndighet til et hensiktsmessig nivå for ulike grupper ansatte. For Presteforeningen er det viktig at loven bidrar til å legge til rette for en organisering av kirken med fortsatt tett kontakt mellom prest og biskop. Videre ad § 12 i lovforslaget Presteforeningen mener det i den foreslåtte §12 bør legges inn formuleringer som ivaretar behovet for finansiering av diakoni, trosopplæring og kirkemusikk. Dagens kirkelov er langt mer detaljert enn lovforslaget i hva som finansieres. Det er naturlig at dette blir mindre detaljert når man ønsker et mer overordnet lovverk. Færre detaljer gir også kirken frihet til selv å organisere seg og benytte ressursene med færrest mulige føringer. Samtidig er det i forbindelse med kirkens finansiering viktig å fastholde at diakoni, trosopplæring og kirkemusikk er vesentlige sider ved folkekirkens virksomhet.